YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

30 päivänä maaliskuuta 2000 *

Asiassa C-266/97 P,

Coöperatieve Vereniging De Verenigde Bloemenveilingen Aalsmeer BA (VBA), kotipaikka Aalsmeer (Alankomaat), edustajanaan asianajaja G. van der Wal, Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto A. May, 398 route d'Esch,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (laajennettu toinen jaosto) asiassa T-77/94, VGB ym. vastaan komissio, 14.5.1997 antaman tuomion (Kok. 1997, s. II-759) kumoamista,

vastapuolina ja muina asianosaisina:

Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijproducten (VGB), Florimex BV, Inkoop Service Aalsmeer BV ja **M. Verhaar BV**, kotipaikka Aalsmeer

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

(Alankomaat), edustajanaan asianajaja J. A. M. P. Keijser, Nijmegen, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto A. Kronshagen, 22 rue Marie-Adélaïde,

kantajina ensimmäisessä oikeusasteessa,

ja

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies B. J. Drijber, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: kuudennen jaoston puheenjohtaja J. C. Moitinho de Almeida, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit L. Sevón, J.-P. Puissochet, P. Jann (esittelevä tuomari) ja M. Wathelet,

julkisasiamies: A. Saggio,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Coöperatieve Vereniging De Verenigde Bloemenveilingen Aalsmeer BA:n (VBA), edustajanaan asianajaja G. van der Wal, Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijproductenin (VGB), Florimex BV:n, Inkoop Service

Aalsmeer BV:n ja Verhaar BV:n, edustajanaan asianajaja J. A. M. P. Keijser, ja komission, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies W. Wils, 17.12.1998 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.7.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Coöperatieve Vereniging De Verenigde Bloemenveilingen Aalsmeer BA (jäljempänä VBA) on yhteisöjen tuomioistuimeen 19.7.1997 toimittamallaan valituksella hakenut muutosta EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-77/94, VGB ym. vastaan komissio, 14.5.1997 antamaan tuomioon (Kok. 1997, s. II-759; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi komission 20.12.1993 päivättyyn kirjeeseen sisältyneen päätöksen (jäljempänä riidanalainen päätös) olla hyväksymättä Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijproductenin (jäljempänä VGB), Florimex BV:n (jäljempänä Florimex), Inkoop Service Aalsmeer BV:n (jäljempänä Inkoop Service Aalsmeer) ja M. Verhaar BV:n (jäljempänä Verhaar) kanteluita, jotka koskivat VBA:n tiettyjen tavarantoimittajiensa kanssa tekemiä kauppasopimuksia.

2 VGB, Florimex, Inkoop Service Aalsmeer ja Verhaar ovat yhteisöjen tuomioistuimeen 30.10.1997 toimittamallaan vastavalituksella hakeneet muutosta valituksenalaiseen tuomioon siltä osin kuin sillä hylättiin niiden oikeudelliset perusteet ja perustelut, jotka koskivat sitä, että komissio ei ollut hyväksynyt niiden kanteluita, jotka koskivat VBA:n joidenkin tukkumyyjien kanssa tekemiä, kauppakeskus Cultraa koskevia sopimuksia (jäljempänä Cultra-sopimukset).

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esitetyt tosiseikat

3 Valituksenalaisen tuomion mukaan VBA on Alankomaiden oikeuden mukaan perustettu koristekukkien ja -kasvien viljelijöiden osuustoiminnallinen yhdistys, joka järjestää tiloissaan Aalsmeerissa (Alankomaat) kukkaviljelytuotteiden huutokauppoja. Osa sen tiloista on varattu vuokrattavaksi liiketiloiksi erityisesti leikkokukkien tukkumyyjille ja huonekasvien jälleenmyyjille kukkaviljelytuotteiden tukkukauppaa varten (1 kohta).

4 VGB on yhdistys, johon kuuluu lukuisia alankomaalaisia kukkaviljelytuotteiden tukkumyyjiä sekä VBA:n tiloissa toimivia tukkumyyjiä (2 kohta).

5 Florimex on kukkakauppayritys, joka toimii Aalsmeerissa lähellä VBA:n tiloja. Se tuo maahan kukkaviljelytuotteita muista Euroopan yhteisön jäsenmaista ja kolmansista maista jälleenmyydäkseen ne ennen kaikkea tukkumyyjille, joiden kotipaikka on Alankomaissa (3 kohta).

6 Verhaar on kukkaviljelytuotteiden tukkumyyjä, joka toimii VBA:n tiloissa. Inkoop Service Aalsmeer on Verhaarin tytäryhtiö, joka toimii kauppakeskus Cultrassa VBA:n tiloissa (4 kohta).

7 VBA:n sääntöjen 17 kohdassa velvoitetaan sen jäsenet myymään sen välityksellä kaikki kulutukseen soveltuvat tuotteet, jotka ne ovat viljelmillään kasvattaneet. Jäseniltä kannetaan maksu tai komissio (huutokauppamaksu) VBA:n tarjoamista palveluista. Vuonna 1991 tämä maksu oli 5,7 prosenttia myyntituloista (5 kohta).

8 VBA:n huutokauppasääntöjen 5 kohdan 10 ja 11 alakohdassa oli 1.5.1988 asti kielletty sen tilojen käyttö kukkaviljelytuotteiden toimituksiin, ostoihin ja myynteihin, jos näitä tuotteita ei huutokaupattu sen huutokaupoissa. Käytännössä VBA antoi luvan muita kuin sen huutokaupoissa huutokaupattavia tuotteita koskevalle ja sen tiloissa tapahtuvalle kaupalliselle toiminnalle ainoastaan, jos kyse oli tietyistä vakiosopimuksista, joita kutsuttiin nimellä *handelsovereenkomsten* (kauppasopimukset), tai jos maksettiin 10 prosentin suuruinen maksu (6 kohta).

9 Näillä kauppasopimuksilla VBA antoi joillekin jälleenmyyjille mahdollisuuden myydä ja toimittaa sen hyväksymille ostajille joitakin muissa hollantilaisissa huutokaupoissa hankittuja kukkaviljelytuotteita tai ulkomaisia leikkokukkia, jos ne suorittivat maksun (7 ja 8 kohta).

10 Komissio antoi 26.7.1988 ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan mukaisesta menettelystä päätöksen 88/491/ETY (IV/31.379 — Bloemenveilingen Aalsmeer) (EYVL L 262, s. 27; jäljempänä vuoden 1988 päätös) (13 kohta).

11 Komissio toteaa vuoden 1988 päätöksen päätösosassa muun muassa, että sellaiset VBA:n tekemät sopimukset ovat EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan (josta on tullut EY 81 artiklan 1 kohta) vastaisia, joiden mukaan VBA:n tiloissa toimivat jälleenmyyjät ja näiden tavarantoimittajat eivät saa sellaisten kukkaviljelytuotteiden osalta, joita ei ole ostettu VBA:n välityksellä, neuvotella tällaisista tuotteista eivätkä toimittaa niitä VBA:n tiloissa muutoin kuin VBA:n luvalla ja sen asettamilla ehdoilla eivätkä varastoida tällaisia tuotteita VBA:n tiloissa, elleivät ne ole maksaneet sen asettamaa maksua.

12 Lisäksi komissio toteaa, että VBA:n tiloissaan toimiville jälleenmyyjille asettamat maksut, joilla pyritään estämään VBA:n laitosten väärinkäyttö, sekä VBA:n ja

jälleenmyyjien tekemät kauppasopimukset, sellaisina kuin niistä on ilmoitettu komissiolle, ovat myös kyseisen artiklan vastaisia (14 kohta).

13 VBA kumosi 1.5.1988 alkaen nimenomaisesti huutokauppasääntöihin perustuvat ostovelvoitteet ja tavaroiden vapaata hankintaa ja hallussapitoa koskevat rajoitukset, mutta otti käyttöön käyttömaksun (facilitaire heffing). VBA otti käyttöön myös uudet versiot kauppasopimuksista (15 kohta).

14 Käyttömaksu niistä toimituksista, joita ulkopuoliset tekevät VBA:n tiloissa toimiville jälleenmyyjille, peritään toimitettujen varsien (leikkokukat) tai kasvien lukumäärän perusteella. VBA määrää maksujen suuruuden kyseessä olevien eri kukkaviljelytuotteiden keskimääräisten, edeltävänä vuonna toteutuneiden vuosihintojen perusteella. VBA:n mukaan kunkin luokan keskimääräiseen vuosihintaan sovelletaan noin 4,3 prosentin kerrointa. Varsi- tai kasvikohtaisen maksun sijasta tavarantoimittaja voi valita 5 prosentin suuruisen maksun, joka sisältää oikeuden käyttää saamisia koskevaa VBA:n tilityspalvelua (16 kohta).

15 VBA poisti 29.4.1988 päivätyllä kiertokirjeellään 1.5.1988 alkaen kauppasopimuksissa siihen asti olleet rajoitukset. Tämän jälkeen käytössä on kolmenlaisia kauppasopimuksia. Kaikkien näiden sopimusten mukaan maksu on 3 prosenttia VBA:n tiloissa asiakkaille toimitettujen tavaroiden bruttoarvosta. VBA:n mukaan kyse on suurimmaksi osaksi tuotteista, joita ei viljellä riittävästi Alankomaissa (17 ja 18 kohta).

16 Pienet jälleenmyyjät, jotka ovat yleensä vähittäismyyjiä, eivät käytännössä voi osallistua huutokauppoihin. Nämä pienet jälleenmyyjät voivat kuitenkin tehdä hankintoja VBA:n tiloissa toimivassa kauppakeskus Cultrassa, joka koostuu

kuudesta noutotukkuliikkeestä, joista kaksi on leikko- ja kuivakukkien tukkumyyjiä, kaksi huonekasvien tukkumyyjiä (joista toinen on Inkoop Service Aalsmeer), yksi puutarhakasvien tukkumyyjä ja yksi vesiviljelykasvien tukkumyyjä. Lukuun ottamatta yritystä, joka myy vesiviljelykasveja, näillä tukkumyyjillä on sopimukseen perustuva velvoite ostaa tavaransa VBA:n välityksellä (20 kohta).

17 VBA ilmoitti 19.7.1988 komissiolle sääntöjensä muutoksista, erityisesti uudesta käyttömaksusta, muttei uusista kauppasopimuksista. Komissiolle ilmoitettiin VBA:n sääntöjen lisämuutokset 15.8.1988 (21 ja 23 kohta).

18 Myös Cultra-sopimukset ilmoitettiin komissiolle 15.8.1988 (24 kohta).

19 Florimex teki 18.5., 11.10. ja 29.11.1988 päivätyillä kirjeillään komissiolle virallisesti kantelun käyttömaksusta. VGB teki 15.11.1988 päivätyllä kirjeellään vastaavan kantelun (25 ja 26 kohta).

20 Florimex ja VGB vastustivat 3.5.1989 päivätyissä kirjeissään komission aikomusta tehdä päätös, jolla se ei hyväksy käyttömaksuja ja Cultra-sopimuksia koskevia kanteluita, ja esittivät viralliset kantelut kauppasopimusten osalta (29 kohta).

21 Myös Verhaar ja Inkoop Service Aalsmeer tekivät 3.5.1989 komissiolle kantelun Cultra-sopimuksista ja uusista kauppasopimuksista (30 kohta).

22 VBA ilmoitti 7.2.1990 komissiolle uudet kauppasopimukset (31 kohta).

23 Komissio ilmoitti 24.10.1990 päivätyllä kirjeellään kantelijoille aikomuksestaan tehdä VBA:n kannalta myönteinen päätös erityisesti siltä osin kuin kyse on VBA:n jäsenten velvollisuudesta myydä huutokaupassa ja käyttömaksusta. Se ilmoitti myös, että Cultra-sopimuksia koskevien asiakirjojen käsittely lopetetaan ilman virallista päätöstä. Samalla komissio ilmoitti aikovansa lopettaa uusien kauppasopimusten käsittelyn tekemättä virallista päätöstä (32 kohta).

24 Kantelijat toistivat väitteensä 26.11. ja 17.12.1990 päivätyissä kirjeissään sekä tämän asian osalta vastuussa olevien komission yksiköiden kanssa 27.11.1990 käydyssä keskustelussa. Ne vaativat erityisesti komissiota käsittelemään sille tehdyt kantelut virallisesti (33 kohta).

25 Komissio ilmoitti kantelijoille 4.3.1991 päivätyllä kirjeellään neuvoston asetuksen N:o 17 19 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyistä kuulemisista 25 päivänä heinäkuuta 1963 annetun komission asetuksen N:o 99/63/ETY (EYVL 1963, L 127, s. 2268) 6 artiklan mukaisesti, että komissiolla olevien tietojen perusteella sillä ei ole aihetta hyväksyä kanteluita, jotka koskevat VBA:n käyttömaksua (34 kohta).

26 Tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevat huomiot, joiden perusteella komissio teki tämän päätelmänsä, on esitetty yksityiskohtaisesti 4.3.1991 päivätyn kirjeen liitteenä olevassa asiakirjassa (35 kohta).

27 Tässä asiakirjassa komissio toteaa seuraavaa:

"Huutokauppamaksuja ja käyttömaksuja vertailtaessa ilmenee, että tavarantoimittajien välinen yhdenvertainen kohtelu on suurelta osin taattu. Tosin huutokauppamaksuista osa, jonka suuruutta ei voida määritellä tarkasti, koostuu huutokaupanpitäjälle tämän palveluista maksettavasta korvauksesta, mutta siltä osin kuin tässä tilanteessa on mahdollista verrata sitä suuruudeltaan käyttömaksuihin, tätä palvelua vastaa hankintavelvoite. VBA:n kanssa kauppasopimuksia tehneet jälleenmyyjät vastaavat myös näistä hankintavelvoitteista. Siten käyttömaksuja koskevilla säännöillä ei ole sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat yhteismarkkinoille soveltumattomia." (37 kohta.)

28 Kantelijat vastasivat 4.3.1991 päivättyyn kirjeeseen 17.4.1991 päivätyllä kirjeellään, jossa ne totesivat pysyttävänsä käyttömaksua, Cultra-sopimuksia ja kauppasopimuksia koskevat kantelunsa. Ne totesivat myös, että kyseisessä kirjeessä ei käsitelty Cultra-sopimuksia eikä uusia kauppasopimuksia, joten tältä osin asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukainen kirje oli puutteellinen (38 kohta).

29 Komissio hylkäsi 2.7.1992 tehdyllä päätöksellään kantelut lopullisesti käyttömaksun osalta (39 kohta).

30 Komissio totesi 5.8.1992 päivätyssä kirjeessään kantelijoille seuraavaa:

"Niiden tietojen perusteella, joita toisaalta te olette antaneet kanteluidenne yhteydessä ja joita komissio on toisaalta saanut ilmoituksista ja itse suoritta-

mistaan tutkimuksista, kilpailuasioita käsittelevä pääosasto on lopettanut ainakin väliaikaisesti tutkimuksensa näissä asioissa siltä osin kuin kyse on I-, II- ja III-tyypin sopimuksista ja Cultra-sopimuksista.

Jäljempänä esitettävien huomioiden valossa on erittäin epätodennäköistä, että hakemuksenne hyväksyttäisiin.

1. Kauppasopimukset

Kauppasopimuksilla pyritään saamaan aikaan VBA:n tarpeellisena pitämää lisätarjontaa sen tiloissa. Pystyäkseen varmistumaan tästä lisätarjonnasta VBA tekee sopimuksia sellaisten kauppiaiden kanssa, jotka ovat halukkaita sitoutumaan siihen, että ne tarjoavat tietyn määrän tuotteita.

Tällaisen kauppasopimuksen allekirjoittaneiden kauppiaiden ei tarvitse maksaa käyttömaksua tiettyjen sopimuksessa mainittujen tuotteiden osalta. Ne maksavat 3 prosentin suuruisen tilityspalkkion. Muista myyntiin tarjoamistaan tuotteista niiden on maksettava käyttömaksu.

Kaikki VBA:n tiloissa toimivat kauppiaat voivat tarjota myyntiin samoja tuotteita, joita kauppasopimuksen tehneet kauppiaatkin tarjoavat, jos ne maksavat käyttömaksun.

Kun vertaillaan niitä taloudellisia rasitteita, joita VBA asettaa toisaalta kauppasopimuksen tehneille kauppiaille ja toisaalta sellaisille kauppiaille, jotka eivät ole

tehneet sopimusta, todetaan, että kauppasopimuksen tehneet ovat paremmassa asemassa. Toisaalta ne antavat VBA:lle tiettyjen tuotteiden tarjontaa koskevia sitoumuksia.

Ei siis voida katsoa, että VBA soveltaisi erilaisia ehtoja eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin siten kuin ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetaan. Lisäksi on todettava, että asiakirja-aineistossa ei ole ratkaisevia todisteita siitä, että sopimuksilla voisi olla tuntuva vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, vaikka kilpailua rajoitettaisiinkin siten kuin 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitetaan.

2. Cultra-sopimukset

— —

VBA ja kauppakeskus Cultrassa toimivat liikkeenharjoittajat ovat tehneet sopimuksia, joiden tarkoituksena on rajoittaa kilpailua ja joista seuraa, että kilpailu rajoittuu, ja tämä koskee sekä näiden liikkeenharjoittajien liiketoiminnan rajoittamista että niiden hankintalähteiden rajoittamista (tämä ei koske vesiviljelykasveja myyvää liikkeenharjoittajaa). Asiakirja-aineistossa ei kuitenkaan ole ratkaisevia todisteita, jotka osoittaisivat, että tämä vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tuntuvasti. Se, että taloudellinen merkitys relevanteille markkinoille on vähäinen, estää tämän. Koska komission tältä osin saamat tiedot ovat kyseisten yritysten liikesalaisuuksia, niitä ei voida antaa teille tiedoksi.

Siinä määrin kuin asiaa on jo mahdollista arvioida ja kun otetaan huomioon edellä olevat toteamukset, on todettava, että menettelyn jatkaminen johtaisi kanteluiden viralliseen hylkäämiseen.

Hakemustanne koskevan, vielä väliaikaisen arvioinnin perusteella totean, että aion siis luopua virallisesta menettelystä ja lopettaa asian käsittelyn. Ryhdyn tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli ette neljän viikon kuluessa ilmoita, että aiotte pysyttää kantelunne menettelyn jatkamiseksi, ja mikäli ette ilmoita niitä perusteluja, joihin aiotte tässä tarkoituksessa vedota." (40 kohta.)

31 Florimex ja VGB nostivat 21.9.1992 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen komission 2.7.1992 tekemästä päätöksestä ja panivat siten vireille asiat T-70/92 ja T-71/92. Komission 5.8.1992 päivätty kirje on näiden asioiden kannekirjelmien liitteenä, ja kantajat ovat kanteissa ilmoittaneet sen olevan asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukainen kirje (41 kohta).

32 Kantajien asianajaja vastasi 22.12.1992 kaikkien neljän kantelijan puolesta 5.8.1992 päivättyyn kirjeeseen täsmentäen, että olosuhteet olivat estäneet häntä vastaamasta siihen aikaisemmin. Hän korosti, että kantelijat halusivat pysyttää kantelunsa, ja hän esitti myös toivomuksen, että komissio pidentäisi kyseisessä kirjeessä mainittua neljän viikon määräaikaa (42 kohta).

33 Komissio ei vastannut tähän 22.12.1992 päivättyyn kirjeeseen. Koska kantelijoiden asianajajan terveydentila huononi huomattavasti, ne valitsivat 3.11.1993 uuden asianajajan. Tämä pyysi 9.12.1993 päivätyllä kirjeellään komissiota määrittelemään kantansa 22.12.1992 päivättyyn kirjeeseen (43 kohta).

34 Komissio vastasi 9.12.1993 päivättyyn kirjeeseen 20.12.1993 päivätyllä kirjeellään muistuttaen 5.8.1992 päivätyn kirjeensä viimeisen kohdan sisällöstä ja täsmentäen seuraavaa:

"Kun 22.12.1992 päivätty kirje saapui, se neljän viikon määräaika, joka asiakkaallenne oli annettu huomautusten tekemiseen 5.8.1992 päivätyn kirjatun kirjeen sisällöstä, oli päättynyt jo useita kuukausia aikaisemmin.

Komission kilpailuasioita käsittelevä pääosasto on viran puolesta ottanut huomioon 22.12.1992 päivätyssä kirjeessänne annetut tiedot. Tuolloin suoritettu väliaikainen tutkimus ei kuitenkaan antanut aihetta puuttua asiaan perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tai 86 artiklan mukaisesti." (44 kohta.)

35 VGB, Florimex, Inkoop Service Aalsmeer ja Verhaar nostivat 16.2.1994 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen riidanalaisesta päätöksestä (45 kohta).

36 Komissio on 4.5.1994 jättämällään asiakirjalla tehnyt yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun prosessiväitteen (47 kohta).

37 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtajan 4.7.1994 antamalla määräyksellä VBA hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia (49 kohta).

38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (ensimmäinen jaosto) 14.7.1994 antamalla määräyksellä prosessiväite yhdistettiin pääasian käsittelyyn (50 kohta).

Valituksenalainen tuomio

39 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa valituksenalaisen tuomion 69 kohdassa, että komissio esittää tutkittavaksi ottamisen osalta kolme pääasiallista väitettä: 1) 5.8.1992 päivätty kirje kuului ensimmäiseen niistä menettelyn kolmesta vaiheesta, jotka todetaan asiassa T-64/89, Automec vastaan komissio, 10.7.1990 annetussa tuomiossa (Kok. 1990, s. II-367), koska käsiteltävänä olevassa asiassa menettely ei lainkaan johtanut asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaisen kirjeen lähettämiseen ja vielä vähemmän kanteluiden viralliseen hylkäämiseen; 2) sillä kantajat eivät reagoineet 5.8.1992 päivättyyn kirjeeseen, kantelun käsittelyn oli katsottava loppuneen jo ennen kuin näiden 22.12.1992 päivätty kirje saapui, sillä kantajat olivat passiivisuutensa johdosta menettäneet kantelijan asemansa, ja 3) 20.12.1993 päivätyllä kirjeellä ainoastaan ilmoitettiin kantelijoille menettelyn tilasta, eikä se ollut päätös, jolla näiden kantelut hylättiin.

40 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo aluksi 70 kohdassa ensimmäisen väitteen osalta, että komission 5.8.1992 päivättyä kirjettä on pidettävä asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaisena kirjeenä.

41 Komission toisesta väitteestä, jonka mukaan kantajat olivat menettäneet kantelijan asemansa jo ennen näiden kirjettä eli ennen 22.12.1992, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo 75 kohdassa, että se voi oikeusvarmuuden periaatteen vuoksi hyväksyä sen, että kantelijan, joka ei hallintomenettelyn aikana toimi nopeasti ja joka erityisesti jättää asetetussa määräajassa vastaamatta asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaiseen kirjeeseen, voidaan katsoa suostuvan siihen, että hänen kantelunsa käsittely lopetetaan lopullisesti siten kuin kyseisessä komission kirjeessä on ilmoitettu.

42 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo kuitenkin 76 kohdassa, että sellainen kumoamaton olettama, että kantelija on suostunut kantelun käsittelyn lopettamiseen, ei voi syntyä pelkästään sillä perusteella, että tämä määräaika on ylitetty. Se, että komissio voi lopettaa kantelun käsittelyn, ei nimittäin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan ole yhteensopivaa puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatteen kanssa, jos komission itsensä asettaman määräajan ylittäminen on ollut perusteltua erityisten olosuhteiden vuoksi.

43 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo 77 kohdassa, että tässä asiassa se seikka, että 5.8.1992 päivätyssä kirjeessä asetettu neljän viikon määräaika ylittyi lomakauden aikana, ei sellaisenaan oikeuta päättelemään, että kantajat suostuivat siihen, että niiden kanteluiden käsittely lopetetaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimittäin toteaa, että kantajat olivat yli kolmen vuoden ajan ehdottomasti halunneet pysyttää kantelunsa ja useaan kertaan vaatineet komissiota tekemään virallisen päätöksen.

44 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa 78 kohdassa, että tätä käsitystä tukee se, että Florimex ja VGB olivat nostaneet 21.9.1992 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteet asioissa T-70/92 ja T-71/92, joissa ne väittivät komission käyttömaksusta 2.7.1992 tekemässään päätöksessä laiminlyöneen näiden kauppasopimuksia ja Cultra-sopimuksia koskevien kanteluiden käsittelyn ja totesivat aikovansa pysyttää nämä kantelut.

45 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa 79 kohdassa, että kantajien lopulta 22.12.1992 lähettämän kirjeen sisältö osoittaa, että ne aikoivat edelleen pysyttää kantelunsa, koska ne pyysivät vastauksen antamiselle asetetun määräajan pidentämistä ja sitä, että komissio tekisi virallisen päätöksen.

46 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että kantajien asianajaja vastasi myöhässä 5.8.1992 päivättyyn kirjeeseen sen vakavan sairauden takia, josta hän tuolloin kärsi.

47 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa 81 kohdassa, että näissä olosuhteissa komissiolla ei ollut aihetta katsoa pelkästään sillä perusteella, että 5.8.1992 päivätyssä kirjeessä asetettu määräaika oli ylitetty, ja ottamatta yhteyttä kantajiin, että näiden kanteluiden käsittelyn oli katsottava päättyneen ennen 22.12.1992.

48 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi 85 kohdassa komission kolmannesta väitteestä, että tämän asian erityisissä olosuhteissa 20.12.1993 päivättyä kirjettä, kun se luetaan asiayhteys huomioon ottaen, on pidettävä päätöksenä, jolla kantelut hylättiin lopullisesti pääasian osalta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin siis otti asian tutkittavaksi.

49 Kauppasopimuksien osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ensin tutkinut väitteen, jonka mukaan VBA ei sovella kauppakumppaneidensa samankaltaisiin suorituksiin erilaisia ehtoja perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetulla tavalla. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa 116 kohdassa, että komissio oli ensin vertaillut sitä taloudellista rasitusta, jonka VBA asetti toisaalta kauppasopimuksen tehneille kauppiaille ja toisaalta niille kauppiaille, jotka eivät olleet tehneet sopimusta, ja sitten päätellyt 5.8.1992 päivätyssä kirjeessään, että ensin mainitut olivat edullisemmassa asemassa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että VBA:n esittämät laskelmat, jotka koskevat eräiden sellaisten kauppasopimuksen tehneiden kauppiaiden vuokria, jotka ovat myös VBA:n vuokralaisia, eivät vaikuta tämän päätelmän pätevyyteen, koska käyttömaksua ei peritä VBA:n vuokralaisilta.

50 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittaa samana päivänä yhdistetyissä asioissa T-70/92 ja T-71/92, Florimex ja VGB vastaan komissio, antamaansa tuomioon (Kok. 1997, s. II-693, 192 ja 193 kohta) ja toteaa tuomion 118 kohdassa, että toisin kuin komissio väittää, ei ole näytetty toteen, että kauppasopimuksen tehneet olisivat suhteessa VBA:han sitoutuneet sellaisiin velvoitteisiin, joiden takia tiettyihin ulkopuolisiin tavarantoimittajiin sovelletun 3 prosentin järjestelmän ja käyttömaksun välinen ero olisi perusteltu.

51 Tästä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päättelee, että 5.8.1992 päivätyssä kirjeessä on joko tosiseikkoja koskeva virhe tai arviointivirhe, koska siinä on todettu, että käyttömaksun ja kauppasopimuksiin sovellettavan 3 prosentin suuruisen maksun välinen ero on perusteltu näiden velvoitteiden vuoksi.

52 Komissio on väittänyt, että asiakirja-aineistossa ei ole ratkaisevia todisteita siitä, että sopimuksilla voisi olla tuntuva vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, ja tästä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistuttaa aluksi 120 kohdassa, että komissio on vuoden 1988 päätöksessään katsonut, että tuolloin voimassa olleet aikaisemmat sopimukset olivat olennainen osa VBA:n käyttämiä sääntöjä ja että tämä kokonaisuus oli omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

53 Seuraavaksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa 123 kohdassa, että yksinostovelvoitteen sijasta VBA otti uusissa kauppasopimuksissa käyttöön periaatteen, jonka mukaan sen tiloissa toimivien jälleenmyyjien suorista hankinnoista on pääsääntöisesti maksettava VBA:lle maksu, joka on joko käyttömaksu tai kauppasopimuksissa määrätty 3 prosentin suuruinen maksu.

54 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo 124 ja 125 kohdassa, että näissä olosuhteissa kauppasopimuksien vaikutuksia ei voida arvioida muuten kuin ottaen huomioon VBA:n käyttämät säännöt kokonaisuutena.

55 Koska on selvää, että VBA:n käyttämät säännöt kokonaisuutena voivat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa 126 kohdassa, että on merkityksetöntä, onko niillä erikseen tarkasteltuina riittävä vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

56 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin siis kumoaa riidanalaisen päätöksen siltä osin kuin sillä on hylätty kantajien kauppasopimuksia koskevat kantelut.

57 Cultra-sopimusten osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta pyydetään lausumaan ainoastaan komission sen toteamuksen lainmukaisuudesta, jonka mukaan vähäinen taloudellinen merkitys leikko- ja kuivakukkien sekä puutarha- ja huonekasvien markkinoille estää sen, että Cultra-sopimuksilla olisi tuntuva vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, joten perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa ei voida soveltaa.

58 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa 134 kohdassa aluksi, että Cultra-sopimukset eivät koske vientiä vaan sitä, että tukkumyyjät jälleenmyyvät Alankomaista peräisin olevia tuotteita vähittäiskauppiaille, joista suurin osa toimii Alankomaissa.

59 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo 135 kohdassa, että vaikka oletettaisiin, että myynti saksalaisille vähittäismyyjille edustaisikin tiettyä osaa Cultra-keskuksen myynnistä, kuten kantajat väittävät, tämä seikka ei itsessään riitä näyttämään toteen, että vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan olisi tuntuva, koska kantajat eivät ole esittäneet mitään konkreettista, markkinaosuutta tai liikevaihtoa koskevaa seikkaa, jolla voitaisiin todistaa kyseisten myyntien tärkeys.

60 Kantajien pääasiallinen väite koskee sitä, että Cultra-sopimusten vaikutuksia voidaan arvioida ainoastaan ottaen huomioon kaikki VBA:n käyttämät säännöt ja se seikka, että mainitut sopimukset yhdessä käyttömaksun ja kauppasopimusten kanssa ovat merkittävä este Alankomaiden markkinoille suuntautuvalle, muista jäsenvaltioista peräisin olevalle viennille, ja tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo 143 kohdassa, että Cultra-sopimukset eivät ole olennainen osa VBA:n sääntöjä, jotka koskevat huutokauppaa ja sen tiloissa

toimivien jälleenmyyjien suoria hankintoja erityisesti kyseisten tuotteiden vientiä varten, vaan ne liittyvät pikemminkin täydentävään ja erilliseen toimintaan, toisin sanoen VBA:n tuotteiden jälleenmyyntiin vähittäismyyjille noutotukkumenetelmällä. Tästä seuraa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan, että näillä sopimuksilla ei ole suoraa yhteyttä niihin VBA:n käyttämien sääntöjen muihin osiin, jotka kokonaisuutena ovat omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

61 Siitä mahdollisuudesta, että Cultra-sopimukset erikseen tarkasteltuina vaikuttaisivat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan siten, että ne selvästi vaikeuttaisivat muista jäsenvaltioista tulevien kilpailijoiden pääsyä Alankomaiden kansallisille markkinoille, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa 144 kohdassa, että kantajat eivät ole esittäneet sellaisia riittävän konkreettisia seikkoja, joiden perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi katsoa, että kyseisillä sopimuksilla olisi tältä osin merkittävä vaikutus.

62 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on siten hylännyt kantajien Cultra-sopimusten osalta esittämät perusteet ja väitteet.

Pyyntö saada esittää julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta koskevia kirjallisia huomautuksia

63 VBA on 2.12.1999 päivätyllä, yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon toimittamallaan kirjeellä pyytänyt, että se saisi esittää kirjallisia huomautuksia ratkaisuehdotuksesta, jonka julkisasiamies on esittänyt 8.7.1999 ja jonka se oli saanut vain joitakin päiviä aiemmin. VBA vetoaa tältä osin ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohdan ulottuvuutta koskevaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöön ja erityisesti asiassa Vermeulen vastaan Belgia 20.2.1996 annettuun tuomioon (Recueil des arrêts et décisions 1996 I, s. 224).

64 Asiassa C-17/98, Emesa Sugar, 4.2.2000 annetussa määräyksessä (Kok. 2000, s. I-665) esitettyjen syiden takia pyyntöön ei ole syytä suostua.

Valitus

65 VBA vetoaa valituksensa tueksi viiteen valitusperusteeseen.

Ensimmäinen valitusperuste

66 Ensimmäisessä valitusperusteessaan VBA väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti ottanut kanteen tutkittavaksi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on VBA:n mukaan varsinkin tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaate estää kantelun käsittelyn lopettamisen, jos kantelijat eivät ole vastanneet asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaiseen kirjeeseen niille sitä varten asetetussa määräajassa, kun määräajan ylittäminen on ollut perusteltua erityisten olosuhteiden vuoksi.

67 VBA väittää tältä osin, että määräajoista on säädetty hyvän hallintotavan ja etenkin kantelun kohteena olevan yrityksen oikeusvarmuuden vuoksi. Tässä asiassa ei VBA:n mukaan sitä paitsi ole kyse erityisistä olosuhteista, joilla voitaisiin aiheellisesti perustella määräajan ylittäminen.

68 VBA:n mukaan tällaisena olosuhteena ei voida pitää ensinnäkään sitä, että määräaika päättyy lomakauden aikana, koska kantelijoiden asiana on osoittaa komissiolle pyyntö määräajan pidentämiseksi. Erityisenä olosuhteena ei voida

VBA:n mukaan pitää myöskään sitä, että kantelijat olivat pysyttäneet kantelunsa monta vuotta. Sen perusteella, että Florimex ja VGB olivat nostaneet kanteet asioissa T-70/92 ja T-71/92, voidaan VBA:n mukaan aivan yhtä hyvin päätellä, että ne aikoivat keskittyä niissä mainittuihin puoliin asiassa ja että ne eivät muuten aikoneet reagoida asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaiseen kirjeeseen. Kolmanneksi VBA väittää, että kantelijoiden asianajaja on terveydellisistä ongelmistaan huolimatta huolehtinut asiasta tehokkaasti jopa edellä mainitun kirjeen lähettämisen jälkeen.

69 Tässä tilanteessa VBA katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamus, jonka mukaan ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että laiminlyönti vastata kirjeeseen komission asettamassa määräajassa olisi liittynyt siihen vakavaan sairauteen, josta asianajaja tuolloin kärsi, on yksinomaan spekulatiivinen, eikä sille löydy tukea asiakirja-aineistosta.

70 Aluksi on todettava, että VBA ei ole riitauttanut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamusta, jonka mukaan komission 5.8.1992 päivättyä kirjettä on pidettävä asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaisena kirjeenä.

71 Seuraavaksi on todettava, että kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että erityisten olosuhteiden takia voi olla niin, että komissio ei saa lopettaa kantelun käsittelyä, kun kantelija ei ole vastannut asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaiseen kirjeeseen komission asettamassa määräajassa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on aivan oikein vertaillut vaatimuksia, jotka koskevat toisaalta hyvää hallintoa ja oikeusvarmuutta ja toisaalta kantelijoiden käytettävänä olevien menettelyllisten takeiden turvaamista.

72 Lopuksi on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo aivan oikein tässä asiassa kyseessä olevien kaltaisten olosuhteiden olevan erityisiä olosuhteita, joilla voidaan perustella asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaisessa kirjeessä asetetun määräajan ylittäminen.

73 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa siis aivan oikein, että tämän asian erityisissä olosuhteissa 20.12.1993 päivättyä kirjettä, kun se luetaan asiayhteys huomioon ottaen, on pidettävä päätöksenä, jolla kantelut hylättiin lopullisesti pääasian osalta.

74 Ensimmäinen valitusperuste on siis hylättävä.

Toinen, kolmas, neljäs ja viides valitusperuste

75 VBA riitauttaa toisella, kolmannella, neljännellä ja viidennellä valitusperusteellaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamuksen, jonka mukaan asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaisessa kirjeessä on joko tosiseikkoja koskeva virhe tai arviointivirhe, koska siinä on todettu, että käyttömaksun ja kauppasopimuksiin sovellettavan 3 prosentin suuruisen maksun välinen ero on perusteltu niiden velvoitteiden vuoksi, joita kauppasopimuksia tehneillä on VBA:ta kohtaan.

76 Toisessa valitusperusteessaan VBA väittää, että mahdollinen maksujen välinen ero ei johdu kahden tai useamman yrityksen välisestä sopimuksesta. VBA väittää päättäneensä yksipuolisesti tehdä kauppasopimuksia, joissa määrätään 3 prosentin suuruisesta maksusta, ja soveltaa käyttömaksua suoriin hankintoihin.

77 Tältä osin on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tutkinut ainoastaan ne kaksi perustelua, joihin komissio on vedonnut hylätessään kauppasopimuksia koskevat kantelut ja joista toisen mukaan VBA ei sovella kauppakumppaneidensa samankaltaisiin suorituksiin erilaisia ehtoja perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetulla tavalla

ja toisen mukaan ei ole esitetty ratkaisevia todisteita siitä, että kauppasopimuksilla olisi tuntuva vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta ei sitä vastoin pyydetty ratkaisemaan, oliko kyseessä yritysten välinen sopimus vai ei.

78 On muistettava, että valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin tuomion tai määräyksen kumoamista vaaditaan, että ne oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi (ks. mm. asia C-317/97 P, Smanor ym. v. komissio, määräys 9.7.1998, Kok. 1998, s. I-4269, 20 kohta).

79 Jos asianosaisella olisi oikeus esittää ensi kertaa vasta yhteisöjen tuomioistuimessa vaatimuksilleen perusteita, joihin hän ei ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vedonnut, asianosaisella olisi oikeus laajentaa yhteisöjen tuomioistuimessa, jonka toimivalta muutoksenhakuasioissa on rajoitettu, kannettaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käsiteltyyn asiaan nähden. Yhteisöjen tuomioistuin on siten valitusasioissa toimivaltainen tutkimaan ainoastaan oikeudellisen ratkaisun, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt sille esitetyistä perusteista (ks. mm. asia C-422/97 P, Sateba v. komissio, määräys 17.7.1998, Kok. 1998, s. I-4913, 30 kohta).

80 Tästä seuraa, että toinen valitusperuste on jätettävä tutkimatta.

81 Kolmannessa valitusperusteessaan VBA väittää, että tavarantoimittajia, jotka tekevät suoria hankintoja, ei syrjitä verrattuna kauppasopimuksia tehneisiin henkilöihin, koska ne ovat erilaisessa tilanteessa. Kauppasopimuksia tehneiden henkilöiden on maksettava korkeampia vuokria, ostomääräykset eivät koske niitä, minkä takia niiden on maksettava VBA:lle korkeampaa vuokraa, ja niiden on taattava tietty täydentävä tarjonta.

82 Neljännessä valitusperusteessaan VBA väittää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehneen oikeudellisen virheen, kun se katsoo, että VBA:n vuokralaisilta ei kanneta käyttömaksua.

83 Tällä tavalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on VBA:n mukaan laiminlyönyt verrata VBA:n kanssa kauppasopimuksen tehneiden myyntialueen vuokraajien maksamaa vuokraa muiden vuokralaisten maksamaan vuokraan. Toisin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antamassa tuomiossa todetaan, käyttömaksua kannetaan myös VBA:n tiloissa toimivilta liikkeenharjoittajilta, jos ne toimittavat muualta kuin VBA:lta peräisin olevia tuotteita muille liikkeenharjoittajille, jotka myös toimivat VBA:n tiloissa.

84 Viidennessä valitusperusteessaan VBA väittää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehneen ilmeisen virheellisen päätelmän, kun se katsoo, ettei ole näytetty toteen kauppasopimuksia tehneillä henkilöillä olevan VBA:ta kohtaan sellaisia velvoitteita, että käyttömaksun ja tiettyjen tavarantoimittajien osalta sovellettavan 3 prosentin järjestelmän mukaisen maksun välinen ero olisi perusteltu. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa valituksenalaisen tuomion 119 kohdassa, että asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklan mukaisessa kirjeessä on joko tosiseikkoja koskeva virhe tai arviointivirhe, ja tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätelmä on VBA:n mukaan ristiriidassa sen kanssa, mitä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa yhdistetyissä asioissa T-70/92 ja T-71/92, joissa se katsoo, että riidanalaisen päätöksen perusteluista ei ilmene oikeudellisesti riittävällä tavalla, että tällaisia velvoitteita on.

85 VBA viittaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esitettyihin erilaisiin kauppasopimuksiin ja väittää vuokraavansa liiketiloja ainoastaan ostajille, joista sille on hyötyä, eikä kukkakauppiaille, jotka haluavat toimia sen tiloissa muusta kuin siitä syystä, että ne hankkisivat VBA:lta peräisin olevia tuotteita. Kauppasopimuksia tehneet henkilöt ovat erityisasemassa, koska niiden on taattava täydentävä tarjonta. Koska näitä sopimuksia tehneiden henkilöiden toiminta liittyy tuotteisiin, joita ei myydä VBA:n tiloissa, nämä henkilöt on vapautettu velvolli-

suudesta ostaa VBA:n tuotteita. Ne kuitenkin maksavat korkeampaa vuokraa hyvityksenä tästä vapautuksesta.

86 VBA väittää, että kauppasopimukset koskevat erikseen nimettyjä tuotteita. Vapautus käyttömaksun maksamisesta koskee ainoastaan näitä tuotteita, joista kannetaan 3 prosentin maksua. Jos kauppasopimuksen tehnyt henkilö ei takaa sopimuksessa määritellyn tuotteen täydentävää tarjontaa, VBA ei pidä sopimusta voimassa, sillä kauppasopimukset tehdään aina yhdeksi vuodeksi kerrallaan.

87 VBA väittää, että tässä tilanteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että kauppasopimuksia tehneet henkilöt saavat perusteetonta etua.

88 Komissio väittää, että valituksenalainen tuomio on ristiriidassa edellä mainitun, yhdistetyissä asioissa Florimex ja VGB vastaan komissio annetun tuomion kanssa, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa siinä komission käsityksen mukaan virheellisesti, että erikseen tarkasteltuna käyttömaksu on perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan vastainen, kun taas valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että käyttömaksu on olennainen osa VBA:n käyttämiä, hankintoja koskevia sääntöjä niitä kokonaisuutena tarkasteltaessa.

89 Komissio puolestaan väittää, että kauppasopimuksia voidaan tarkastella erillään VBA:n säännöistä, koska ne tehdään tiettyjen myyjien kanssa ja niissä on erityisehtoja.

90 VBA riitauttaa näillä valitusperusteilla, joita on tarkoituksenmukaista käsitellä yhdessä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamukset, jotka koskevat

ensinnäkin sitä, että kauppasopimuksissa ei määrätä erityisistä toimitusvelvoitteista, ja toiseksi sitä, että käyttömaksua ei kanneta VBA:n vuokralaisilta. Nämä päätelmät koskevat asian tosiseikkoja.

91 EY:n perustamissopimuksen 168 a artiklasta (josta on tullut EY 225 artikla) ja EY:n tuomioistuimen perussäännön 51 artiklasta seuraa, että valituksessa saadaan tukeutua vain oikeussääntöjen rikkomista koskeviin perusteisiin eikä valitusta siis miltään osin saa kohdistaa tosiasiakysymysten arviointiin (ks. mm. asia C-8/95 P, New Holland Ford v. komissio, tuomio 28.5.1998, Kok. 1998, s. I-3175, 25 kohta).

92 Ainoastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toimivaltainen toisaalta määrittämään ratkaisun perustaksi asetettavan tosiseikaston, lukuun ottamatta sellaisia tapauksia, joissa määritetyn tosiseikaston paikkansapitämättömyys käy ilmi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle toimitetusta aineistosta, ja toisaalta arvioimaan tätä tosiseikastoa (em. asia New Holland Ford v. komissio, tuomion 25 kohta). Lisäksi tämän paikkansapitämättömyyden on ilmettävä toimitetusta aineistosta selvästi ilman, että on tarpeen ryhtyä uudelleen arvioimaan tätä tosiseikastoa (em. asia New Holland Ford v. komissio, tuomion 72 kohta).

93 VBA:n esittämien väitteiden perusteella ei voida päätellä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi tehnyt ilmeisen aineellisen virheen määrittäessään ratkaisun perustaksi asetettavan tosiseikaston.

94 Komissio väittää, että valituksenalainen tuomio on ristiriidassa edellä mainitun, yhdistetyissä asioissa Florimex ja VGB vastaan komissio annetun tuomion kanssa, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa komission mukaan sellaisen seikan osalta, jota se pitää valituksenalaisessa tuomiossa tosiseikkoja koskevana virheenä tai arviointivirheenä, että kyse on perustelujen riittämättömyydestä, ja tältä osin on aiheellista viitata tämän tuomion antopäivänä asiassa C-265/97 P, VBA vastaan Florimex ym., annettuun tuomioon (140—143 kohta), josta ilmenee ensinnäkin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että riidanalaista päätöstä ei ollut tältä osin perusteltu riittävästi, ja toiseksi, että tässä päätöksessä oli tältä osin ilmeinen

arviointivirhe. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa siis aivan oikein valituksenalaisessa tuomiossa, että komissio teki tältä osin arviointivirheen.

95 Komissio väittää, että valituksenalaisen tuomion 125 kohdassa oleva toteamus, jonka mukaan käyttömaksu on olennainen osa VBA:n käyttämiä sääntöjä, on ristiriidassa sen kanssa, että edellä mainitussa, yhdistetyissä asioissa Florimex ja VGB vastaan komissio annetussa tuomiossa käyttömaksua on komission mukaan tarkasteltu erikseen, ja tältä osin riittää, kun todetaan, että valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin joutui ainoastaan tutkimaan, pitääkö kauppasopimusten vaikutuksia arvioida ottaen huomioon kaikki säännöt, jotka koskevat hankintoja VBA:n tiloissa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan näin on tehtävä, eikä se ole tältä osin tehnyt oikeudellista virhettä eikä antanut ratkaisua siitä, voiko käyttömaksu sinänsä olla vastoin perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa.

96 Tästä seuraa, että kolmas, neljäs ja viides valitusperuste on hylättävä.

97 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että valitus on hylättävä kaikilta osin.

Vastavalitus

98 VGB, Florimex, Inkoop Service Aalsmeer ja Verhaar ovat vastavalituksella hakeneet muutosta valituksenalaiseen tuomioon siltä osin kuin kanne hylättiin

Cultra-sopimuksia koskevilta osin, ja ne väittävät, että toisin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, näillä sopimuksilla suositaan selvästi VBA:n tuotteiden eli alankomaalaisten tuotteiden myyntiä. Niillä siis saatetaan vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Cultra-sopimuksia tehneet henkilöt sitä paitsi harjoittavat suurimittaista vientiä. Ei pidä paikkaansa, että ainoastaan pienet vähittäismyyjät suorittavat hankintoja tällaisia sopimuksia tehneiltä myyjiltä. Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ota huomioon tätä seikkaa, se tekee VGB:n, Florimexin, Inkoop Service Aalsmeerin ja Verhaarin mukaan oikeudellisen virheen.

99 Tältä osin on riittävää todeta, että vastavalituksen tehneet riitauttavat näillä väitteillään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 134—139 kohdassa sekä 144 ja 145 kohdassa ratkaisun perustaksi määrittämän tosiseikaston. Kuten tämän tuomion 90—92 kohdassa todetaan, valituksen yhteydessä ei voida riitauttaa määritettyä tosiseikastoa.

100 Vastavalitus on siis hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

101 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan silloin, kun valitus on perusteeton tai kun valitus on perusteltu ja yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee itse riidan lopullisesti, se päättää oikeudenkäyntikuluista. Saman työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota

sovelletaan 118 artiklan nojalla muutoksenhakumenettelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska VGB, Florimex, Inkoop Service Aalsmeer ja Verhaar ovat vaatineet VBA:n velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja VBA on hävinnyt asian, se on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan edellä mainittujen yhdistyksen ja yhtiöiden oikeudenkäyntikulut. Koska viimeksi mainitut ovat hävinneet asiassa vastavalituksensa osalta, ne vastaavat sitä vastoin vastavalituksesta aiheutuneista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaavat siitä VBA:lle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut. Komissio, joka on myös hävinnyt asian olennaisilta osin, vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Valitus ja vastavalitus hylätään.**

2) **Coöperatieve Vereniging De Verenigde Bloemenveilingen Aalsmeer BA (VBA) velvoitetaan vastaamaan valituksesta aiheutuneista omista oikeu-**

denkäyntikuluistaan ja korvaamaan Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijproductenille (VGB), Florimex BV:lle, Inkoop Service Aalsmeer BV:lle ja M. Verhaar BV:lle siitä yhteisöjen tuomioistuimessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

3) Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijproducten (VGB), Florimex BV, Inkoop Service Aalsmeer BV ja M. Verhaar BV velvoitetaan vastaamaan vastavalituksesta aiheutuneista omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan siitä Coöperatieve Vereniging De Verenigde Bloemenveilingen Aalsmeer BA:lle (VBA) aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

4) Euroopan yhteisöjen komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Moitinho de Almeida Sevón Puissochet

Jann Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 30 päivänä maaliskuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

D. A. O. Edward

viidennen jaoston puheenjohtaja